

CiDo

Številka 3

Letnik 2

Datum izida: december 2008

Naklada: 400 izvodov

*Majhno darilo je lahko veliko, če je le
podarjeno iz srca*

Slabo leto osame prizadene hude rane

Nomadstvo

Bukva obrazov

Predpraznična norišnica

Radosti vožnje z avtobusom

Ljubo doma, kdor ga ima

"Še vedno najbolj uživam v hitrosti!"

*Nova igrala vabijo, a kaj ko je treba
v šolo!*

Budim ali pešta? Pa naj bo

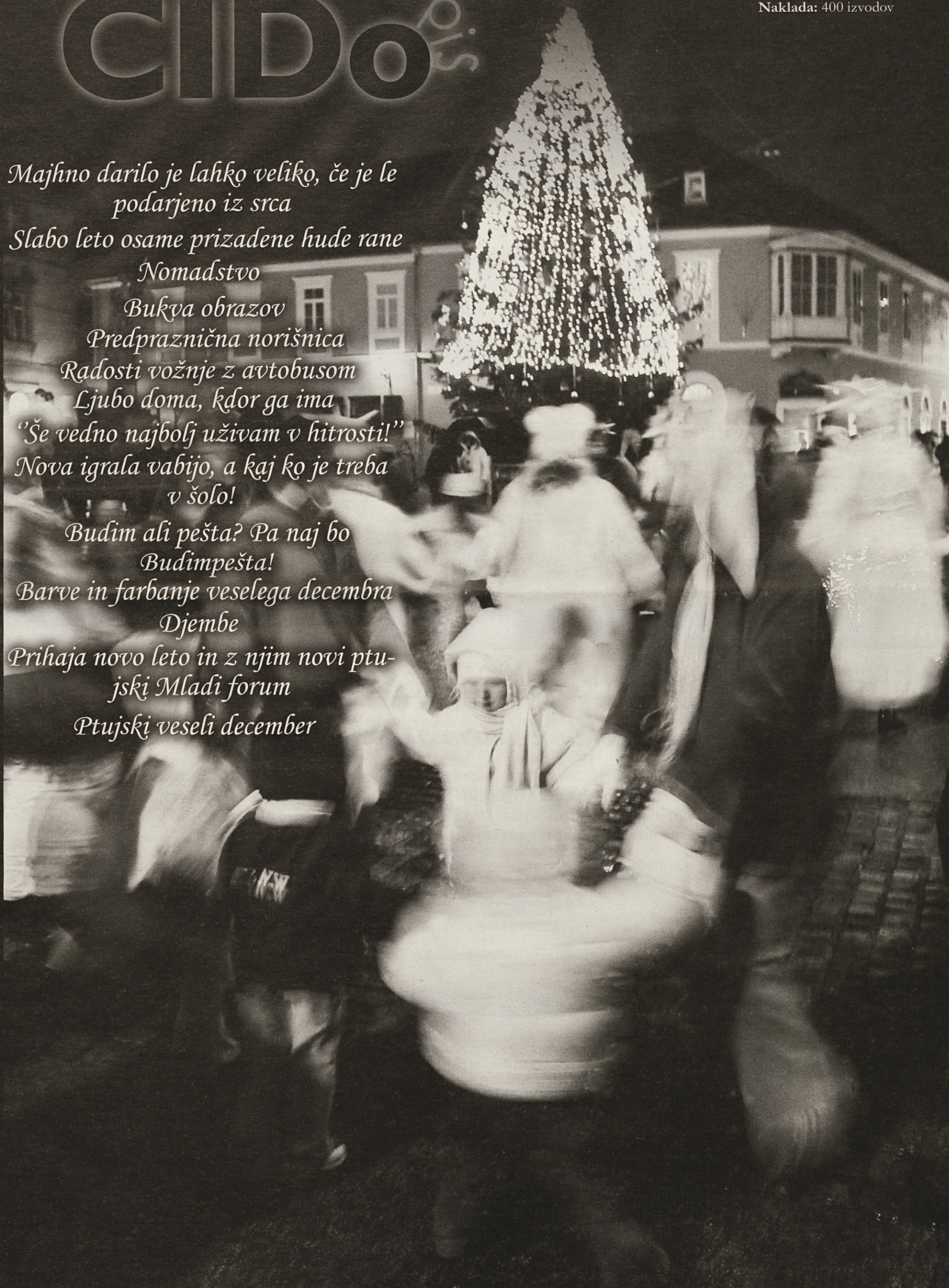
Budimpešta!

Barve in farbanje veselega decembra

Djembe

*Prihaja novo leto in z njim novi ptu-
jski Mladi forum*

Ptujski veseli december

Naj bo vseh 12 srečnih!

Naj bo vaš januar romantično zasnežen, februar pustno norčav, marec pomladno cvetoč, april ravno prav muhast, maj sončno zaljubljen, junij šolsko uspešen, julij uživaško morsk, avgust zabavno poleten, september šolsko zanimiv, oktober zdravo sladki, november pisano umirjen in december znova praznično vesel, skratka, naj bo leto 2009 zdravo in srečno!

Polona

Da je človek brez želja najbolj srečen, sem že davno slišal. Če premisliš: je biti brez želja nemogoče ali pač? Lahko jih potlačimo, za zdravje in veselje pa si kakšno le privoščimo.

Po Cvetkovi teoriji obstajata dve vrsti želja. Votum grandis (velika želja po domače) in votum amplius (majhna vsakodnevna želja). Veste, da vam ljudje vsak dan izpolnjujejo majhne želje (napiši mi domačo nalogo, podaj mi kruh, mi posodiš 10 evrov za čips...)? Velike so po navadi le bolj neuresničljive ... Po navadi jih zadržimo zase (upam, da me bo pri matematiki pred tablo vsaj pogledala, ko bi le imel milijon ali dva ...).

Po teoriji pride vedno še praksa treh želja zlate ribice: sebi še 100 želja, Cidopisovcem dobrih besed – člankov, vam pa vašo lastno odločitev.

Luka

V letu 2009 vam želim dobro luč in veliko uspešnih fotografij.

Andrej

Voščilnica

Helen Keller je nekoč zapisala: »Življenje je izzivalna pustolovščina. Če se znamo soočiti s spremembami in se svobodnega duha spopadamo z usodo, smo nepremagljivi.« Želim vam, da bi bilo leto, ki prihaja, za vas prava izzivalna pustolovščina, ki naj jo spremljajo zdravje, ljubezen in sreča.

Uroš

Rastla je jelka do neba ...

Prazniki so se začeli. Lučke so se prižgale, začelo se je tekmovanje mest za najlepšo in najsvetlejšo okrasitev. Ljubljana 50 km, Maribor 30 km. V Ljubljani se je že odprl praznični sejem, na katerem stojnice ponujajo kuhano vino, hrano, praktična in malo manj praktična darila. Tudi Ptuj se je odel v praznično vzdušje, ki je vsako leto enako. Ljudje hitijo od trgovine do trgovine in polnijo prtljažnike avtomobilov z vrečkami. Nakupovalna mrzlica. Začeli so se prazniki presežkov. Jaz vam ne bom želela presežkov, ampak veliko mero zmernosti, saj se tako lahko doseže največ.

Živa

Naj bo leto, ki vas objelo s svojimi priložnostmi, živopisano, prijazno in bogato, vi pa dovolj pogumni in radovedni, da ujamete zvezdne utrinke, govorite iz srca, poslušate veter in berete zgodbe, ki jih vsak dan srečate v sijočih očeh.

Maja

Vsem bralcem želim v letu 2009 veliko uspehov in majhnih pozornosti, čim več druženja, ustvarjanja in zabave, velikih sanj in nepozabnih trenutkov!

K. J.

Foto: Polona Ambrožič

Bralcem želim, da bi prihajajočih 8760 ur izkoristili za tisto, kar jih osrečuje, izpopolnjuje, jim daje občutek, da živijo in da niso del vsakodnevne rutine.

Eva

Dragi bralci našega Cidopisa! Želim vam prijetne praznike, preživete z najbližjimi. V novem letu naj se vam uresničijo vse želje. Želim vam tudi obilo sreče, zdravja ter uspehov. Predvsem pa ostanite naši bralci.

Jasmina

V novem letu vam želim veliko odprtih pogovorov, človeške bližine in miru v srcu. Naj vas vodijo zmernost, razumevanje in odprto srce. Kdor hoče videti, mora gledati s srcem, kdor slišati, mora z njim tudi poslušati, občutiti, z njim čutiti, zaznati, z njim sprejemati. Srce je naša najmočnejša mišica in želim vam, da jo natrenirate in okrepite, da boste zmogli doseči osebno srečo!

Z ljubeznijo, Maruška.

Bum

Majhno darilo je lahko veliko, če je le podarjeno iz srca

Anketa o veselem decembru

Veseli december je mesec, ko bolj malo spim, z zabave na zabavo dan za dnem hitim ... ob zimskih večerih večkrat poslušamo na radiu. Ta čas s seboj zares prinese veliko druženja, naj bo to v krogu družine ali pa s prijatelji. A še sploh kdo nestrpno pričakuje dan, ko skupaj z najbližjimi postavi božično drevesce? Je božič pri nas vedno bolj samo materialnega pomena? To in še več o božično-novoletnem praznovanju so nam povedali mladi Ptujčani.

Kaj ti pomeni božič?

Jasmina (21): Ko pomislim na božič, pomislim na druženje svoje družine in sorodnikov, na prijatelje in vse, ki jih imam rada. Je zame eden največjih praznikov, povezanih z druženjem najbližjih in obdarovanjem.

Olga (16): Pomeni mi praznik, ko se zberemo in obdarujemo.

Žiga (16): Božič zame ni verski praznik, ki ga praznujejo katoliki, protestanti in pravoslavci. Zame je to poseben dan, ki mine v znamenju družine, obiskov pri sorodnikih in seveda najvažnejše – odpiranja daril.

Doma še postavljate božično drevesce?

Jasmina: Da, zadnje čase sodelujem pri postavljanju kar dveh – doma in pri fantu. Ob tem po navadi pojemo ali poslušamo

božične pesmi.

Olga: Da, po navadi v začetku decembra.

Žiga: Seveda! Ni lepšega, ko se po hiši slišijo božične pesmi, iz kuhinje diši po slastnih piškotih, medtem ko vsa družina okraša smreko. Doma imamo navado, da okrasimo tudi hišo. Tako z očetom po navadi obesiva lučke na balkonske ograje.

Ali božič in silvestrovo praznujete v krogu družine?

Jasmina: Ja, skoraj vsako leto, se pa tudi najde kakšno silvestrovo, kot bo na primer letošnje, ko bom praznovala v krogu prijateljev.

Olga: Božič praznujem v krogu družine, novo leto po navadi s prijatelji.

Žiga: Božič praznujemo doma in pri obeh babicah in dedkih, kjer se seveda na veliko odpira darila. Drugače pa gremo za praznike velikokrat do sorodnikov na razne večerje, kjer imamo tudi nekakšno simbolično obdarovanje.

Vsako leto bolj opažamo, da se okraševanje prestavlja vedno bolj v mesec november. Se ti zdi, da s tem december izgublja svoj čar? Te to moti?

Jasmina: Letos še nisem opazila veliko krajev, okrašenih v novembru, če pa bi že – me ne moti. Če je nekomu tako všeč, zakaj pa ne. Kljub temu mislim, da se s tem okraševanjem samo prej začne tisto praznično vzdušje in s tem marsikdo pokaže, da komaj čaka na veseli december.

Olga: Da, verjetno res. Decembra ljudje ne doživljajo več kot meseca za okraševanje.

Žiga: Sploh me ne moti! V veselem decembru neizmerno

uživam ob lučkah, zato sem prav vesel, da to vzdušje traja dlje. To samo polepša mesto in mu da nekakšen romantičen čar.

Že od nekdaj so se ljudje ob praznikih obdarovali. Ali tudi ti ob tej priložnosti koga obdariš? Kakšno je tvoje mnenje o tem, da so na božič in silvestrovo vedno bolj pomembne materialne stvari?

Jasmina: Obdarim vsakega, ki mi kaj pomeni, če na koga pozabim, pa to tudi hitro popravim. Zdi se mi, da kljub temu da imajo prazniki res vedno bolj materialen pomen, še vedno mislimo ob nakupovanju darila na tisto osebo, za katero kupujemo. Če je to večja ali manjša stvar, zame ima enak pomen, za druge pa ne. Pravim, da je še vedno važen namen in izkazovanje naklonjenosti.

Olga: Seveda, vsako leto obdarim družino in prijatelje. Res je, da trgovci in mediji vsako leto prej zavajajo potrošnike z nizkimi božičnimi cenami, ljudje pa kupujejo vse več daril.

Žiga: Mislim, da ni nič narobe s tem, da ti prazniki dobivajo vedno večji materialen pomen. Vsak otrok raje dobi igračo ali računalniško igro kot nekakšno sporočilce, čeprav je bilo napisano iz srca. Kar se pa mene tiče, rad obdarim in rad dobim.

Še vedno torej veliko ljudi praznuje božično-novoletne praznike. Ne glede na to, ali verujemo ali ne, je božič praznik, ob katerem se družina zbere in se veseli. Vsekakor je lepo, če nekoga ob tem obdarimo. Ampak ne pozabimo: majhno darilo je lahko veliko, če je le podarjeno iz srca.

Piše: Jasmina Kokol

Biblioterapevtsko pero o knjigi Pijevo življenje

Slabo leto osame prizadene hude rane

Da pokažemo dominantnost na področju, kjer se znajdemo z enakovrednim ali celo močnejšim tekmečem, ga moramo najprej spoznati – njegove navade, prednosti, še bolje pa šibke točke. Predvsem pa ga moramo spoštovati. V nasprotniku moramo poiskati lastnosti, ki jih resnično cenimo. Samo tako lahko do njega začutimo spoštovanje. Dresura nasprotnika je potrebna za preživetje. Kombinacija korenčka in palice je njena predhodnica, podlaga. Dovoliti mu moramo, da se počuti varno – mu omogočiti toliko svobode, da ima občutek kontrole nad položajem, istočasno pa mu začrtati jasno mejo, prek katere si ne bo upal stopiti, sami pa se postaviti nad njo. Ustvarjanje tabujev in psihološke moči je ključ do vzpostavitve dominantnosti na teritoriju. Še posebno če se znajdemo na čolnu skupaj z bengalskim tigrom.

Piše: *Maruška Samobor Gerl*

Zavedanje pomena pridobivanja dominantnosti na teritoriju, kjer sta dva samca in je edini način, da preživi ta, da tigra ohrani pri življenju, je Piju pomagalo na večmesečni plovbi z rešilnim čolnom po Tihem oceanu.

Pij je desetletni fant, ki prihaja iz indijske štirčlanske družine. Oče ima v lasti živalski vrt in tako je deček pridobil informacije o živalih in njihovem načinu življenja. Zaradi krize se odločijo preseliti v Kanado, zato začnejo prodajati živali. Tiste, ki jih ne morejo prodati v Indiji, vzamejo s seboj na japonsko ladjo, ta jih odpelje na dolgo pot proti obljubljeni deželi. Vendar je to zadnje družinsko potovanje, Pij pristane na rešilnem čolnu skupaj z bengalskim tigrom, hijeno, zebro z zlomljeno nogo in orangutanko.

Sprva prestrašeni fant, v šoku in stisnjen na koncu čolna, prejdi nekaj dni in spremlja dogajanje. V šoku so vsi, nato pa začne hijena živčno renčati in hoditi okoli zebre. Zre jo pri živem telesu in rezget bolečine živali, zapisane pogubi, predrami orangutanko, da se hijeni postavi po robu. Med njima se vname boj, v katerem zmaga hijena, orangutanka izgubi

glavo. Precej časa mine, preden Pija lakota in žeja priženeta do tega, da se začne premikati proti sprednjemu delu čolna, da se razgleda. Hijena počasi žre in odira umirajočo zebro, on pa se priplazi do baldahina, ki prekriva del čolna in ga ločuje od lopute, ta skriva še neraziskan in zanimiv prostor. Na veliko žalost ugotovi, da se pod baldahinom skriva in kraljuje Richard Parker, bengalski tiger, do katerega čuti strahospoštovanje. Spozna, da je žival še vedno v šoku, zato izrabí priložnost, pohiti k lopi in odpre njena vrata – pregrado med sabo in mirujočo zverjo.

Tam odkrije zaloge vode in hrane, signalne rakete, destilatorje in druge pripomočke, ki naj bi zadostovali za 90 dni preživetja na čolnu. Odloči se, da ne bo mogel bivati skupaj s tigrom, zato iz vesel in rešilnih jopičev naredi zasilni splav, ga priveže na čoln in se umakne. Ko Richard Parker preživi šok, se pogosti z ostanki in hijeno, na krovu ostane sam, Piju pa postane jasno, da je zavzel dominantni položaj. Zaveda se tudi, da ga ne bo napadel, dokler bo sit. Tako lahko nekaj dni proučuje in izboljšuje svoj položaj, zaveda pa se, da to ne bo moglo dolgo trajati, saj ga sol razžira, sonce ga podnevi žge, nevihte pa na splavu

ne bi preživel. Zato se odloči za edino stvar, ki ga postavi za gospodarja v tem položaju – dresuro tigra.

S piščalko ustvarja paniko, opozarja nase, po drugi strani pa zver hrani z ribami, da ga ne izstrada. Urin zlije na baldahin, da označi svoj teritorij – tako se lahko preseli na krov skupaj s tigrom. Začnejo se dolga plovba, hiranje in borba za preživetje.

Po večmesečnem ždenju na čolnu se pred njima pokaže – otok! Izkrata se in Pij ugotovi, da je naseljen z mangustami. Pravzaprav nista prispela na otok v pravem pomenu besede, marveč na plavajočo gmoto alg, kjer uspevajo tudi drevesa, tam pa je tudi tolmun s pitno vodo. Žal fant hitro opazi, da rastline ponoči proizvajajo izjemno močno kislino, zato morata otok zapustiti. Zgodba plovbe in trpljenja se tako ponovi in nadaljuje, skozi blodnje, slepoto in zadnje atome moči pa nas Yann Martel, avtor zgodbe, pripelje do Mehike, tam Pija in Richarda Parkerja naplavi na obalo. Tiger takoj pobegne, dečka pa sprejmejo v tamkajšnjo bolnišnico.

Pijeva strategija preživetja navdihuje in preveva z občudovanjem. Naslika zmožnosti, ki jih imamo ljudje, ko nas položaj pripelje

do roba in smo se prisiljeni boriti za preživetje. Ponuja nam natanko dve možnosti: da ga sprejmemo in iz njega izhajamo, kar pomeni, da smo se odločili za življenje, ali pa se utopimo v svoji nesreči in propademo. Človek, ki se odloči za življenje, išče strategije, da ostane mentalno priseben. Pij je bral mornarski priročnik, se učil destilirati vodo, opazoval in proučeval je tigra, lovil ribe in želve ter tehnike lova izpopolnjeval, delal je 'obhode', na katerih je preverjal trdnost vozlov, štel zaloge in preizkušal funkcionalnost pripomočkov, na številne druge načine zaposloval možgane, med drugim je pisal dnevnik. Na koncu nam razkrije še šokantno različico zgodbe, ki jo pripoveduje japonskima preiskovalcema, ta raziskujeta vzroke za potop ladje. V njej nastopajo Pijeva mama, poškodovani deček in požrešni kuhar – ta ubije fanta, njegovo mamo, ju zaradi stiske požre, na koncu pa ga Pij zaradi maščevanja smrti svoje mame zabode do smrti. Ponudi nam možnost, da verjamemo eni ali drugi različici zgodbe, vseeno pa pušča material za razmislek: kaj smo ljudje pripravljeni storiti za preživetje in ohranitev zdrave pameti? Med drugim tudi oblikovati zgodbo, da lahko kljub travmatični izkušnji ohranimo prisebnost ...

Na prepihu

Nomadstvo

Osemindvajset kvadratnih metrov – z balkonom vred – in klet. Majhno, a lušno. Tri omare, miza, pisalna miza, postelja, majhna kuhinja in še manjša kopalnica. Na balkonu lesena klopca z mizico za cigareto. To pa sploh ni problem, pomisliš, par škatel, štiri večje vrečke, nahrbtnik, dvakrat se peljemo pa bo. Figo! Človek ne more verjeti, koliko krame spravi – ponavljam – v osemindvajset kvadratov! Kupuješ in dokupuješ, čeprav je škatel s čevlji na omari že do stropa, se še vedno najde par škornjev, ki jih enostavno moraš imeti. Čeprav je fino, da je stanovanje precej ugodno, sčasoma ugotoviš, da je postalo pretesno, da se preveč stiskaš, če v istem prostoru sušiš še perilo. Večji dom? Zakaj pa ne. Če imaš denar in si pripravljen mastno plačevati, ga najdeš takoj. Če hočeš dokaj zmerno ceno (kar je seveda še vedno preveč, a če hočeš živeti v prestolnici ...), je treba nekaj časa mrhovinarsko iskati najugodnejše. Potem se začne risanka ...

Piše: *Barbara Ferčič*

Zakaj ne bi prebarvali sten? Odlična ideja! Poiščimo pleskarja, izberimo barve – močne so mi všeč – in premalajmo vse stanovanje. Dva dni. Ja, prej je tukaj živela naša babica, še ima nekaj stvari po omarah. Nekaj? Spet ves dan, da zadiháš v bolj prostorni sobi, ko se (s pomočjo prijaznih pomagačev kakopak) znebiš dvestokilske ultra stare in neuporabne termoakumulacijske peči, prevelike mize, premajhne postelje,

starih rjuh in zarjavelih pekačev. Kje so že štiri vrečke in tistih nekaj škatel, da spraznimo prejšnji dom? Še eno figo! Ponovno dva dni, da preneseš stvari. Stvari, stvari, stvari – sploh se ne konča. In kalorifer, fen, ventilator, računalnik (stara kibla), stoli in še in še. Sploh se ne konča. Kje so še rolerji, aja, seveda, mizica in klopca z balkona. Košara za perilo. Klet? Točno, tam so bicikli. Vsak kozarec je treba zaviti v časopisni papir – kriminal! Ogromno neuporabnih stvari sem zmetala stran, pa je bilo kljub temu vsega za štiri konkretne vožnje z avtom,

napolnjenim do vrha – vmes je kajpada ves čas neutrudno deževalo, kaj deževalo, močno nas je namočilo do kosti!

Vse to je romalo v tretje nadstropje, po stopnicah, peš. Še v življenju nisem tako garala ☺ Ampak sem imela motivacijo, saj sem se mučila za svoj novi dom. Saj sploh ni slabo ... oziroma prav lušno bo, ko bo urejeno! No, zdaj vem, zakaj se ljudje ne selijo tako pogosto. Čeprav je bila to že moja četrta selitev v petih letih. Ah, ti študenti ...

Luka izza računalnika kuka

Bukva obrazov

Prejšnja različica članka je govorila o napadih črvov, danes nekaj več o napadih komentatorjev aktivistov.

Za Google je leto končano, izdali so najpopularnejše ključne besede svojih iskalcev. Primerjali so jih s prejšnjimi rezultati, prvo peterico sestavljajo predvsem socialna omrežja.

Facebook je na prvem mestu.

Piše: *Luka Cvetko*

Ima 130 milijonov članov, je četrta najbolj obiskana stran in vodilno, najaktivnejše obiskano socialno omrežje. Izkoristek se ne pozna le v žepih (oglaševalci in lastniki), deluje tudi kot brezplačno orodje s petimi zvezdicami za številne osebnosti. V prihodnosti jih bo še več (kar šteje tudi nava-

dnega človeka), že zdaj pa ima kar nekaj odstotkov slavnih zaposlene ljudi za stike na socialnih omrežjih, ameriške volitve vzemimo za odličan primer. Znana je še posebna vrsta aktivizma prek tovrstnih omrežij, v začetku decembra se je na Facebooku začela spletna politična vojna pri južnih sosedih.

V primeru Skupaj proti Dimitriju Ruplu se socialni zobje kažejo tudi na Slovenskem, skupina ima več kot 7000 članov (predvsem mladih).

Nazaj k iskanjem; ob dolgočasnem večeru se sprehodite sem, <http://www.najdi.si/mediacentre/funnyssearches.html?page=funnyssearches#q4>, na seznam smešnih iskanj Najdi.si.

facebook®

Predpraznična norišnica

Piše: Uroš Sitar

S temi besedami bi lahko povzeli vse dogajanje, ki smo ga deležni vsako leto, ko na koledarju obrnemo zadnji, dvanajsti list. Čeprav bi lahko rekli, da je ponudba akterjev te norišnice – torej trgovcev – vsako leto približno podobna, se vendar zdi, da je njihovo opozarjanje nanjo vsako leto hitrejša in s tem bolj nasilno.

Že nekaj let lahko opazimo, da ne mine prav veliko časa od dneva spomina na mrtve, ko v raznih izložbah že lahko opazimo prve smrečice z okraski po zadnjih trendih. Lahko bi rekli, da se je s tem resnično začelo pretiravati. Sploh pa ne gre samo za božični in novoletni čas, takšno stanje lahko, posebno v trgovinah z osnovnimi potrebščinami, opaziš že za vsak najmanjši praznik, ki ga je mogoče vsaj malo marketinško izkoristiti. Pa naj bo to pravi praznik na koledarju ali kakšna uvožena reč, stvar se bo tržila, dokler ne nastopi tisti dan, potem pa znova do naslednje priložnosti. Seveda pa se vse to oglaševanje in okrasje najbolj poudarja ravno pred božično-novoletnimi dnevi. Kaj hitro za prvimi akterji znanilcev decembrskih praznikov se v konkurenčni bran prebudijo tudi drugi, tako smo do začetka mesec vsi povsem pod vplivom praznikov. Ko so vsi najmanjši butikci običajno že pripravljeni, da založijo svoje obdarovanja željne kupce, se v praznično preobleko odenejo tudi ulice. Vsekakor je prijeten pogled na okrašeno okolico, za katero v mestih po navadi poskrbijo občine, vendar pa je manj prijeten

tisti drugi, na stroškovno plat, ki jo nosijo ta skoraj mesec dni trajajoča raznovrstna ozvezdja malo nad našimi glavami. Seveda je zunaj mest zgodba nekoliko drugačna. Kraji, vsaj kar zadeva lučke, ne hitijo tako zelo, saj hiše in njihova okolica zažarijo šele na vrhuncu predprazničnega vzdušja. Čeprav je marsikomu takšno hitro okraševanje morda všeč, pa vsekakor – kakor koli že pogledamo na vse skupaj – prazniki s tem izgubljajo pomen. V resnici si večina ljudi dober mesec pred prvim dnevom D v decembru beli glavo s tem, kaj bodo kupili komu in za kakšno ceno. To stopnjuje že prej omenjeno okraševanje okolice, ki na videz odštevane dneve do praznikov in te opominja, da je »treba« po darila. Olje na ogenj dodatno prilivajo še mediji, ki sploh v

Foto: Andrej Lamut

aktualnem času recesije »slavne« in manj slavne Slovence mučijo z vprašanji, koliko bodo letos zapravili zanje.

Povezava recesije in praznikov pa je zanimivo vprašanje. Trgovci so sicer res pripravili vse za kupce, kot da se z gospodarstvom ni nič zgodilo, vendar pa se bodo prve resne posledice, s tem pa odpuščanja, začele kaj hitro kazati tudi pri nas, če se že ne. Resnično zanimivo bi bilo po koncu letošnje predpraznične norišnice oceniti, kakšen je bil trgovski izplen. Laično sta možnosti dve: ali bo predpraznični duh marsikomu spet zameglil um in bodo evri spet kar hlapeli iz denarnice ali pa je zdajšnje svetovno dogajanje pomenilo streznitev in nekoliko bolj preudarno zapravljanje.

Čuj, eni pa v Maribor f šolo hojijo

Radosti vožnje z avtobusom

Ura je 6.00. Stojim na postaji, zaviti v meglo ponedeljkevega zimskega jutra, ki me z nizkimi temperaturami še ohranja pri zavesti. Iz strahu pred tem, da bi me voznik zaradi megle spregledal, si na plašč privežem kresničko. Z desetminutno zamudo, a vendar – pred mano zacvilijo zavore težko pričakovanega prevoznega sredstva, kovinske škatle z napisom Ptuj–Maribor. Sedem na prve sedeže in poskušam ostati budna, vendar imata gretje in radijska rubrika Zgodilo se je na današnji dan name ravno nasproten učinek.

Foto: Andrej Lamut

Piše: Eva Kračun

Ker veliko srednjih šol začenja pouk kar hitro in mora večina upokoencev po opravih že zelo zgodaj, saj bodo čez dan res težko našli čas zanje, se število potnikov v rognečem zatohležu veča. Ustavimo na eni izmed postaj in pridruži se nam starejša gospa, ki je trdno odločena, da bo sedela čisto spredaj, za voznikom. Ti sedeži so bili sicer že zasedeni, vendar so bili na razpolago še drugi. Dama kljub temu ni izbrala nobenega izmed drugih, temveč je kot žrtveno jagnje obstala spredaj, upajoč, da ji bo nekdo odstopil prav tisto častno mesto, ki ga želi. Z voznikom

kmalu začne obvezni pogovor o vremenu, da bi tako opozorila na svojo navzočnost in krivico, ki se ji godi. Brkati stric jo po nekaj izmenjanih besedah spodbudi, naj vendarle sede, vendar mu zatrdi, da se vsi zici že zasedeni in da je v svojem življenju že toliko prehodila, da lahko stoji tudi preostanek poti. Šofer želi trpeti seveda pomagati, zato za štiri dijakinje, ki že zasedajo prestol, po katerem hrepeni gospa, pripravi pridigo o osnovah olike. Človek, ki je pred nekaj dnevi veselo odkrival rudna bogastva svoje nosne votline (govori očitvidka) in med vožnjo opravil dva klica z mobilnim telefonom, pove: »Mladi ste totalno brez vrednot, nič niste vzgojeni, nobenega

odnosa nimate do starejših ljudi. Kaj vam noben ni nikoli povedal, da majo starejši prednost? No, če vam ni, te pa vam bom jaz. Zaj pa se naj ena od vas štirih lepo vstane in gre nazaj, da si bo lahko gospa vsedla.« To me je povsem zbudilo. Ker nobena izmed treh razsvetljenih sopotnic ni pokazala namena, da bi premaknila svojo tazadnjo, sem to zaradi ljubelega jutranjega miru storila jaz. Prostor sem našla le dva koraka od kraja zločina. Morda zato, ker imam mlajše oči in bolje vidim, ali pa preprosto zato, ker me manj prestižna mesta ne užalijo preveč. Kakor koli, avtobus sem zapustila prevzgojena, razsvetljena in prebujena, skratka pripravljena, da premagam nove ovire.

V savni

Ljubo doma, kdor ga ima

Pa jo imam! Letalsko karto namreč. Ljubljana–Zurich–Helsinki. Petega januarja 2009 bom ob 16.22 prvič stopila v svoj novi dom v študentu, ki mi bo šest mesecev nudil toplo (pri tem imam v mislih predvsem savne) zavetje. Najprej sem razmišljala, ali letalsko karto sploh potrebujem. S Finske, natančneje Laponske, prihaja Božiček, ki se bo v času mojih priprav na odhod mudil tudi v Sloveniji. Morda bi me na sever zato lahko popeljal kar Rudolf. Vendar si nisem upala tvegati.

Piše: Živa Rokavec

Kaj sledi potem? Da ne bom videti izgubljeno že prvi finski dan, ampak se bom suvereno napolnila proti svojemu novemu domu, je bilo treba vse organizirati že veliko prej. Metropolia (moj faks) ima za stanovanja erasmus študentov sklenjeno pogodbo z agencijo HOAS Housing, prek katere se dogovarjajo za sobo. Najprej sem se morala prijaviti na spletu, navesti datum prihoda in odhoda, trajanje izmenjave, osebne podatke in lokacijo fakultete. Potem je sledilo čakanje. Ampak tega sem že vajena. Izmenjava je res poučna, če nič drugega, je odlična priložnost, da se naučiš potrpežljivosti. In kmalu je po elektronski pošti prispel obsežen dopis, kako moram ravnati. Hišni naslov,

lokacija, kako do šole. Stanovanje je opremljeno, potrebujem le svoje brisače in posteljnino. Imam dostop do interneta in vsi stroški so všteti v ceno, celo en tople obrok mi je na voljo. In seveda souporaba savne. V tem poprazničnem vzdušju bo verjetno manjkala le novoletna jelka. Vendar upam, da bom še za las ujela pogled na novoletno okrasitev prestolnice. Ker sem se s ponudbo strinjala, sem morala izpolniti še formular o pogodbi, nakazati varščino (če sobo predam nepoškodovano, mi jo vrnejo) in vse skupaj znova poslati na Finsko. V stanovanju, ki je tik ob fakulteti v središču Helsinkov, bomo prebivale štiri študentke. Vse z iste fakultete, tako da bomo hitro našle skupne interese in teme pogovora. Vsaj profesorje bomo lahko opravljale, tukaj besed nikoli ne zmanjka. Delile

si bomo kopalnico in kuhinjo z dnevnim prostorom, vsaka pa bo imela svojo sobo, veliko 15 m². Takoj ko so starši obrazec poslali, sem prejela mail, da je moja soba rezervirana in me čaka. Zanima me, ali si bom tudi tam izbrala pot, po kateri bom vedno hodila na faks, čeprav ne bo najkrajša. Ali bom tudi tam na poti našla svojo malo kavarno, kjer bom čakala na začetek novega predavanja. Ali bo tudi v tem stanovanju tako živahno, kot je v ljubljanskem. Sem oseba, ki živi z mestom (če to živi in ne stagnira kot Ptuj). Zato z veseljem pričakujem svoj "novi" ritem življenja, ki si ga bom ustvarila v Helsinkih. Vas zanima, kako bo? Tudi mene. Najdete me v okrožju Ita Pasilla. Potrkajte na sobo številka tri. **Tervetuloa Suomeen ali Dobrodošli na Finskem!**

Intervju: Alenka Kürner

"Še vedno najbolj uživam v hitrosti!"

Alenka Kürner je redna študentka tretjega letnika novinarstva na fakulteti za družbene vede v Ljubljani. V zimskem obdobju jo njene kolegice in kolegi iz študentski klopi srečajo le redko. Je namreč perspektivna smučarka, ki na tekmovalnih zastopah barve slovenske reprezentance. Za svetovni pokal je prvič nastopila v slalomu leta 2005 na mariborski zlati lisici, lani pa je nastopala v B-reprezentanci tekem za svetovni pokal. Najboljše rezultate je dosegala v slalomu, čeprav ji je ljubši superveleslalom. Pravi, da je prav zato najbolj ponosna na 9. mesto v superveleslalomu na evropskem pokalu v Bardonechii.

Piše: Živa Rokačev

Ali se spomnite, kdaj ste prvič stali na smučeh in keje?

Tega se v bistvu ne spominjam. Po besedah staršev so me na smučke postavili že pri treh letih. Bilo je na Soriški planini in menda zelo smešno. Spustili so me po ravnini, kar se mi je zdelo prehitro, zato sem se že po nekaj metrih usedla na tla, planila v jok in se upirala ponovnemu poskusu. Ironično, kajti pozneje sem prve najboljše rezultate dosegla prav v hitrih disciplinah. In še vedno najbolj uživam v hitrosti.

Tekmovalno smučarsko kariero ste začeli relativno pozno. Kdo vas je navdušil?

Najprej sem želela postati plesalka latinsko-ameriških plesov. Moj mlajši brat pa je smučanje treniral že v drugem razredu. Ščasoma, ko smo s starši hodili ponj na treninge, mi je ta šport postajal vse bolj všeč. Sicer prihajam iz zelo športne družine, tako da sem smučala že od majhnega. Trenirati sem začela šele v petem razredu osnovne šole in lahko bi rekla, da me je navdušil mlajši brat.

Katero je vaše najljubše smučišče?

V svoji karieri sem kar veliko prepotovala in v spominu mi je ostalo več smučišč, ki so vsako zase nekaj posebnega. Ne bi mogla izpostaviti najljubšega. Mogoče najljubšega v vsaki državi. Zelo mi je všeč Whistler v Kanadi. To je res ogromen kompleks smučišč, kjer najdeš vse tipe prog, ki so tudi zelo lepo urejene in se razprostirajo med iglastim gozdom. Všeč mi je tudi francoski Chourchevel. Potem so zelo posebna tudi španska smučišča, npr. Sierra Nevada, pa Andora, kjer je vedno veliko sonca

in še temperature so večinoma prijaznejše kot npr. v Kanadi.

Med smučanjem dosegate tudi veliko hitrost. Ali se spomnite kakšne prigode, ko ste se najbolj ustrašili? Vedno je neugodno smučati hitre discipline v difuzni svetlobi, a hkrati tudi največji izziv. To je največji adrenalin. Ker so razdalje med vrati zelo dolge in pri taki svetlobi ne vidiš podlage, ne vidiš lukenj in idealne linije. Pa tudi spremembe terena te lahko presenetijo, grbine ... In prav v takih pogojih sem v smuku padla na skoku. Bilo je difuzno, pihal pa je tudi veter v sunkih in ta me je ujel ravno na skoku. Vendar se je srečno končalo. Brez resnejših poškodb, samo par velikih modric.

Kako se počutite, ko stojite ob odmevnih imenih smučarskega belega cirkusa? Ste prijateljice ali vlada kakšna distanca?

Danes me ne gane več, če na smučišču ali na tekmi srečam katero od smučark z odmevnim imenom. Ko pa sem bila mlajša in sem se prvič seznanjala z velikimi tekmami in temi tekmovalkami, ki sem jih prej večkrat videla le po televiziji, sem jih najprej doživljala s spoštovanjem. Potem pa se toliko srečuješ na tekmah in poletnih treningih, da smo pravzaprav kot velika družina. Z nekaterimi smo zelo dobre prijateljice.

S katero v slovenski ekipi pa ste se najboljše razumeli?

Vse smo se dobro razumele, saj smo bile dokaj majhna ekipa. Znotraj ekipe smo vedno imeli nekakšen timski duh. Seveda smo se tudi skregale, saj smo bile skupaj pravzaprav vse leto, 24 ur na dan. Vendar so vse punce super in mislim, da bomo ostale zelo dobre prijateljice tudi po končani karieri.

Slovensko smučanje se zadnje čase spopada s finančno krizo in menjavami vodstva. Kako ste to občutili tekmovalke?

Vsekakor to zelo vpliva na nas, predvsem na kakovost treninga. Kako dobre pogoje si lahko zagotovimo v pripravljalnem obdobju. Glede na to, da je na voljo malo denarja, vsem tekmovalkam ne morejo zagotoviti enako kakovostnega treninga. V Ameriko so na primer odšle le štiri tekmovalke svetovnega pokala, čeprav gredo iz drugih držav na priprave čez lužo tudi ekipe za evropski pokal. Tu se potem ustvarijo razlike. Neprijetno je tudi vsakoletno menjavanje trenerjev, ker se s tem spremeni sistem dela in navad, ki si jih ustvariš z ekipo. Vsekakor pa se zaradi pomanjkanja finančnih sredstev krči tudi osebje: serviserji, fizioterapevt ... Najbolje je, da te spremembe čim manj zmotijo. Tekmovalke se poskušamo od tega čim bolj distancirati in se osredotočati na trening ter kar najboljše izkoristiti pogoje.

Ob smučarki karieri ste tudi študentka. Je težko usklajevati študij in šport?

Zelo težko. Predvsem zato, ker fakultete nimajo prilagojenih programov za vrhunske športnike. Sama zelo težko sledim študijskemu programu, ker sem vso zimo v tujini in povsod ni dostopa do interneta. Hkrati pa je prenaporno, da bi bil lahko v dveh stvareh stoodstotno profesionalen. Sploh zdaj ko so uvedli bolonjski sistem, kar pomeni več sprotne dela in več vaj. Po navadi ob koncu sezone takoj preklapim na študij in se mu intenzivno posvečam.

Glede na to, da študirate novinarstvo, se morda v prihodnosti vidite v vlogi športne komentatorke ali novinarke na kakšnem drugem področju?

Kot komentarka zagotovo ne, ne vem niti,

Foto: Aleš Rojc

ali bom ostala v športnih krogih. Sicer imam na tem področju veliko izkušenj, ki bi jih lahko prenesla v svoje delo novinarke. Vendar me zanima tudi veliko drugih stvari, ki jim zaradi športne kariere ne morem slediti, zato me bo verjetno po končani karieri pritegnila neka druga smer. Ne vem pa še, kaj natančno.

Ali vam je všeč komentiranje smučarskih tekem na slovenski televiziji? So komentatorji dovolj strokovni?

Kot tekmovalka sem do komentiranja tekem zelo kritična. Verjetno zato, ker sama vem več stvari, kot jih opazi komentator. Priznam, da redko gledam smučanje na slovenski televiziji. Prenose ženskih tekem večkrat spremljam na Evroportu ali ORF1, ker mi je preprosto bolj všeč slog komentiranja. Moške prenose pa rada gledam na naši televiziji. Če sem res kritična, se mi zdi, da slovenskim komentatorjem manjka nekaj strokovnosti.

Ali greste kdaj smučat tudi v prostem času? Smučate prosto ali pa si tudi takrat predstavljate, kako vijugate med količkaj?

V prostem času grem zelo redko smučat. Ko sem bila mlajša, smo več let zapored hodili smučat v Francijo med prvomajskimi prazniki. Kar tako, samo za užitek in prosto smučanje. Zdaj grem raje na morje. Čeprav si zelo želim, da bi šla lahko enkrat med zimo, samo s svojo ožjo družbo, v kakšno najeto hišo sredi smučišča za teden dni – samo uživati. Včasih je res grozno, ko smo na tekmah v ogromnem smučarskem centru in so pogoji idealni. Mi pa smučamo samo na eni progi in še to slalom. Takrat bi najraje vzela veleslalomске smuči in šla uživati za ves dan.

Nova igrala vabijo, a kaj ko je treba v šolo!

Šestošolke iz Mladike smo že kar velika dekleta, a se v mestnem parku na novih igralih prav rade zabavamo. Županu predlagamo, da mesto poskrbi za varovanje igral in za popolno ureditev parka.

Pišejo: Eva Gašperšič, Špela Vučak, Barbara Petek, Sara Vučkovič Manca Bauman, Eva Bolcar, Ela Peklar, Iva Bračko.

Smo učenke šestih razredov Osnovne šole Mladika in tisto uro, ko čakamo na pevske vaje, preživimo tako, da veliko klepetamo. Včasih, ko smo bile mlajše, smo veliko časa preživele na igralih v bližnjem parku, kamor učenci naše šole pogosto zahajamo. Tistemu delu, kjer so zdaj nova igrala, rečemo lesen park, poznamo pa tudi železnega, to je tisti del ob Žnidaričevem nabrežju, kjer se otroci lahko igrajo tudi v pesku. O drugačni podobi parka smo razmišljale že takrat, ko še ni bilo novih igral, ki smo jih učenci naše šole zelo veselili. Menimo pa, da bi zdaj moralo mesto poskrbeti za še večjo urejenost parka in za varnost v njem.

Eva Gašperšič: Moja šolska pot vodi iz mesta skozi park do naše šole. Pogosto me je kar malo strah, saj se tam zbirajo različni ljudje. Lepo bi bilo, če bi na nas, otroke, tam pazili varnostniki ali redarji. Ti bi tudi kaznovali tiste, ki po parku

Foto: Slavica Pičenko Peklar

Učenke šestih razredov Osnovne šole Mladika v parku, ko tam še ni bilo novih igral, stara pa so že podrla: »Zdaj bi včasih najraje kar ves dan preživele na novih igralih!«

razgrajajo in uničujejo klopi in luči, zdaj pa že tudi nova igrala. Zdi se mi, da ni dovolj, če čistilci poberejo samo tiste smeti, ki ležijo zunaj, pogledati bi morali tudi pod grmovje, tam je veliko stekla, pa tudi kakšna igla se najde.

Špela Vučak: Dobro bi bilo, če bi okoli otroškega igrišča postavili ograjo. Vem, da se potem tam ne bi mogli vedno igrati, a za varnost in red bi bilo poskrbljeno. Lahko pa bi bil tam tudi cel dan kak delavec in bi skrbel za igrala in urejenost celotnega parka. Postaviti bi morali še več klopi, urediti luči, potem bi lahko bilo veselo

parku. Po tisti poti sem hitro v šoli in avtomobilov ni tam, so pa zato zjutraj ljudje, ki tja peljejo na sprehod svoje pse. Meni se zdijo nekateri kar nevarni, njihovi lastniki pa jih kar spustijo in tudi iztrebkov običajno ne poberejo za njimi.

Manca Bauman: V parku se velikokrat dogaja kaj čudnega. Meni je pogosto nerodno iti tam mimo srednješolcev, ki kar nekaj govorijo in na veliko popivajo. Veliko jih tudi kadi, s sošolko pa sva v parku videli tudi že injekcijske igle. Park bi morali bolj urediti in poskrbeti, da bi

dolgo v noč.

Barbara Petek: Skozi park moram, ko grem v glasbeno šolo. Nič kaj rada ne grem sama, saj me je strah, da mi bo kdo kaj rekel, saj pravijo, da večji obiskovalci parka od otrok zahtevajo denar, jih pošiljajo kaj kupiti, hočejo telefonirati z njihovimi mobiteli. Zelo rada pa se igram v parku, všeč so mi nova igrala in škoda bo, če jih bo zdaj kdo uničil.

Sara Vučkovič:

Vsak dan sem v parku. Po tisti poti sem hitro v šoli in avtomobilov ni tam, so pa zato zjutraj ljudje, ki tja peljejo na sprehod svoje pse. Meni se zdijo nekateri kar nevarni, njihovi lastniki pa jih kar spustijo in tudi iztrebkov običajno ne poberejo za njimi.

se tam vedno sprehajal kdo od starejših ljudi. Nova igrala so lepa, tako da se nam včasih ne da iti v šolo, saj bi se tam kar ves dan zibali in vozili po toboganih.

Eva Bolcar: Ko sem bila mlajša, sva hodili v park z mamo. Ona je tam sedla na kakšno klop, jaz pa sem se zibala in tekala sem ter tja. Zdaj so igrala mnogo lepša kot včasih in so mi všeč. Res bi bilo škoda, če bi jih uničili, ker nihče ne poskrbi zanje.

Ela Peklar: S sošolkami smo park obiskale tudi v tistih oktobrskih dneh, ko so postavljali igrala, in spoznale smo Stanko Vauda Benčević, ki je pobudnica ureditve novega otroškega igrišča. Stanka je zelo prijazna in se tam tudi sama rada igra s svojima otrokoma. Mi smo pred časom obiskali muzej Nikole Tesle na Hrvaškem in tam imajo zelo podobna igrala, med njimi tudi taka, na katerih se lahko igrajo malo večji otroci. Takih bi bili veseli tudi mi na Ptuj.

Iva Bračko: Z bratom sva doma le nekaj korakov od parka. Park je tako kar naše družinsko igrišče. Po tej poti hodiva tudi v šolo, a ko sva bila mlajša, naju je skozi park vedno spremljala mama, saj naju je bilo strah prehoditi tistih nekaj deset metrov. Nikdar namreč ne veš, kdo vse poseda tam in če mu ne bo na pamet padlo kaj čudnega. No, zdaj se na poti v šolo in iz nje otroci vedno še malo zabavamo na novih igralih.

Budim ali pešta? Pa naj bo Budimpešta!

Madžarska prestolnica je ravno dovolj blizu, da se jo da obiskati že ob spontani želji po potovanju, in ravno dovolj daleč, da je mamljiva destinacija. Budimpešta je danes dvomilijonsko mesto, ki se razprostira na obeh bregovih reke Donave. Deli se na tri dele: Obuda, ki je najstarejši, skoraj dva tisoč let stari del, Pešto in Budim. Vsak del ponuja bogate arhitekturne in zgodovinske zanimivosti. Bil je september, ko imajo pridni študentje čas. Bil je dolgčas na Ptuju. Bilo je lepo vreme in bila je priložnost. »Bi radi videli Budim ali Pešto?« sva se vprašali. Pa greva v Budimpešto! Slovenske železnice te tja in nazaj pripeljejo v petih urah za dobrih 35 evrov. Vzeli sva pot pod noge ...

Piše in foto: Živa Rokavec

Ko izstopiva na železniški postaji, se podava na lov za madžarskimi forint. Navada, ki smo jo s prihodom evra že skoraj opustili. Tudi sami sva predvidevali, da bova lahko vsaj na začetku shajali z evri, vendar so naju napisi »forints only« prepričali o nasprotnem. Najti menjalnico v mestu, kjer skoraj nihče od mimoidočih ne govori angleško, niti ni tako preprosto. Na plan je bilo treba privleči znanje nemščine, saj sva lahko šele s polnimi denarnicami nadaljevali potovanje z železniške postaje.

Pešta je nastala pred skoraj tisoč leti, Budim pa je postal mesto pred približno 750 leti. V glavno mesto Madžarske sta združeni šele od 1872. Od takrat, še posebno pa na prelomu med 19. in 20. stoletjem, se je Budimpešta razvila v pravo evropsko metropolo. Po združitvi je predvsem Pešta, ki je na levem bregu Donave, postala središče poslovnega življenja vse države. Takrat so tudi na ravnici zrasle razkošne palače in javne zgradbe, niso pa pozabili niti na infrastrukturo in leta 1896 kot prvi v Evropi zgradili podzemno železnico. Prva svetovna vojna je na žalost zaustavila razvoj, med drugo vojno pa je bilo mesto tudi precej porušeno. Ko so Nemci bežali pred Rusi, so za seboj porušili vse mostove čez Donavo, da so si zagotovili lažji pobeg. Po letu 1945 je Budimpešta doživela ponoven vzpon, ta je trajal le do 1956., ko so ga v tankovskih napadih znova uničili Rusi. Vendar prestolnici se danes to ne pozna. Infrastruktura se obnavlja, turisti, ki se zadnja leta množično zgrinjajo v mesto, pa vanj vnašajo novo energijo. Zgodovina ostaja ohranjena le v spominu in nekaterih mogočnih zgradbah.

Polnjene paprike? Zajca? Paprikaš? Madžarski sir v solati? Štruklje? Madžari obožujejo meso, papriko in t. i. jedi na žlico. Uživava ob razgledu na grajsko obzidje, ki se razprostira na hribu. Ob plačilu se začudiva. Tako sodobna metropola, račun pa sestavljajo le nerazpoznavne

je danes trgovsko-poslovno območje, vendar se ponaša z mogočnimi palačami, muzeji, galerijami, slikovitimi kavarnami, kopališči in gledališči. Ulice, ki so bile v poletnih dneh polne turistov – največ je bilo Japoncev s prepoznavnim atributom, fotoaparati – se križajo na lepo urejenih trgih.

Rooseveltov trg, ki ga z budimskim bregom povezuje znameniti Verižni most. Pred

Madžarski parlament

čačke, napisane na roko na majhnem papirju. Ukana za turiste ali ostanek preprostosti?

Pešta je vzhodni, večinoma ravni del prestolnice. Nad njo se dviga Gerhardov hrib, na katerem stoji Spomenik svobodi, ki je eden od pomembnih tamkajšnjih simbolov. Ob vznožju hriba te najprej pozdravi majhen slap. Do spomenika vodi urejena pot po majhnem gozdičku, ob kateri sprehajalec kar pozabi, da je v središču glavnega mesta. Bogato zeleno oazo izkoristijo tudi številni domačini – peš ali s kolesi. Zraven

Skoraj vsak imajo svojo fontano, košček zelenja in klopce, na katerih se lahko spočiješ. Najbolj prepoznaven je Trg herojev z osrednjim, 36 metrov visokim stebrom, na katerem stoji kip arhangela Gabrijela. V Pešti sta tudi državna opera, ki spada med najlepše v Evropi, in mogočna neolitska zgradba, v kateri zaseda madžarski parlament. Parlament je najbolj

močnim vetrom, ki piha na vrhu kraljevega gradu, se zatečeva v zavetje arkad, kjer je majhna prijetna kavar- na. Kljub poletnim mesecem prija sadni čaj. Med oboki se razprostira pogled na mesto. Počutim se ujeta

Kamniti lev, ki brani vhod v trdnjavo.

Po grajskem griču navzdol so tesno druga ob drugi po načrtih iz 18. stoletja zgrajene slikovite mestne hiše, ki obiskovalca z mislimi potisnejo nazaj v preteklost. Najbolj turistično oblegan in živahen del Budima je na trgu pred Matjaževo cerkvijo, kjer

Madžarska prestolnica ob Donavi

Budimpešta pod vznožjem Citadele

»Pa pokusiva nekaj madžarskega,« si rečeva, ko sediva na sončku v eni izmed restavracij ob Donavi.

spomenika je trdnjava iz 19. stoletja, imenovana Citadela, od koder se razprostira prečudovit razgled. Pešta

jih največ stoji ob Donavi. V njegovi neposredni bližini je tudi Madžarska akademija znanosti, malo naprej je

prepoznaven simbol Budimpešte, saj izstopa iz vedute mesta. Je tudi lokacija, ki jo domačini radi uporabljajo kot orientacijsko točko – tam je vse levo ali desno od parlamenta. Okrog stavbe je razvrščenih 88 kipov vladarjev, ki

v trenutek iz preteklosti, ki mineva počasi, tako počasi, kot mimo mene teče Donava. Budim se je razvil okoli kraljevega gradu. Na njem se razprostirata neorenesančna grajska palača in Ribiška trdnjava z značilnimi sedmimi stolpiči, ki simbolno prikazujejo sedem madžarskih plemen, ki so nekoč vladala na ozemlju. Vstop vanjo je mogoč skozi Dunajska vrata. Ta so tako mogočna, da so našla prostor tudi v madžarskem pregovoru. Kadar nekdo veliko govori, mu očitajo, da ima »gobec kot Dunajska vrata«.

se je domnevno leta 1476 z Beatrix Aragonsko poročil Matija Korvin. Na mizi najinega hostla stoji buteljka rdečega madžarskega vina in velik kozarec oliv. Zadnji večer po madžarsko, preden ponovno sedeva na vlak. Na zemljevidu označujeva točke, ki sva jih obiskali. Štirje dnevi so dovolj, da si ogledaš glavne znamenitosti, spoznaš nekaj zgodovine in da mesto nate naredi vtis. Trčiva s kozarci. Česar nama ni uspelo videti, bova zagotovo nadoknadili. Še se vrneva.

O Lublan skoz moj uč

Barve in farbanje veselega decembra

Ho, ho, ho, veseli december je tu! Z njim pa že sredi novembra ponoreli trgovci, ki so izložbe okrasili dobra dva tedna pred koledarskim začetkom decembra. Tako so nas polarni medvedje, snežinke in božična drevesca v izložbah opominjali na to, da se bliža obdobje nakupov in zapravljanja že pred duhom po snegu. Ali pa se je nakupovalna mrzlica zaradi požrešnosti kapitalistične logike samo premaknila na še zgodnejši čas?

Piše: Maruška Samobor Gerl

Tako se sprehajam po predavanjih in z zapiski pod roko mimo Maximarketa, Konzorcija, po Čopovi ulici do Prešernovega trga, po Wolfovi do Kongresnega trga in opazujem sceno, ki se ponuja očem. Z vsako izložbo imam večji apetit in tanjšo denarnico, kar se odraža v široko odprtih očeh, a s koticami, obrnjenimi navzdol. Krasni škornji, astronomska cena, lepa obleka, a kaj ko je namenjena zgolj najdaljši noči v letu, dobra knjiga, neprimerna za darilo, saj bi kdo poklon lahko razumel narobe in si ga razlagal kot moraliziranje in opozarjanje na napake itd., itd. Ah, kako krasno je okrašeno mesto, znova nad menoj visi galaksija, planeti, vijačnica, orbite, belo v kombinaciji s srebrnim in ponoči prepredeno z lučkami ... Vonj po cimetu in nageljnovih žbicah, s kislastim pridihom – kuhano vino! Stojnice

z najrazličnejšimi čarobnimi drobnarijami, paša za marsikatero čutilo – vonj po praženih mandeljnih s karamelo, čokoladi in megalizikah, paša za oči na raznobarnem nakitu, drobnih estetsko izdelanih figuricah in drugih zanimivih predmetih, ki jih ne vidimo vsak dan, evforija za ušesa ob vrenju množice glasov, ki se pogaja s prodajalci na stojnicah, pozdravlja znanca, se smeji in zabava. Usedla se bom. Razmišljam, kaj mi pomeni praznik, in opazujem. Kljub enotnosti množice ljudi na prvi pogled, skladnosti njenega valovanja, premikanja, mrmranja in dogajanja, opazim odstopajoče podrobnosti. Sredi sprehajanja otrok pade, se udari in zajoče – zasto! Izpod grelnice gobice pri ogrevani hišici s kuhanim vinom izstopi pijan glas, ki fortissimo pokomentira neumnost pívskega prijatelja – motnja! Pojava s klobukom v črnem plašču z aktovko v rokah s hitrimi koraki nasprotuje lenobno premikajoči se

množici – tor! Med sladkoben in omamen vonj po pekovskih dobrotah se vmeša beljakovinski smrad hrenovk za hot doge – neskladje! Vtis družabnosti in socialne povezanosti izgubi pomen ob pogledu na sključeno starejšo postavo, ki počasi tava in prestrašeno ogleduje stojnice z razdalje dobrega metra – stena! Praznik ... Množična mrzlica nakupovanja blišča, kiča, razmetavanje denarja za ljudi, ki jih 364 dni v letu ne povohamo in se nanje niti ne spomnimo, zapolnjevanje čustvene bližine s kopičenjem plastike, hrane, majhnih bogastev, prirejanjem veležurov za sosese, ki je ne poznamo ... Kupljena sreča, ki se konča, ko zmanjka finančnih sredstev. Kar se zgodi vsak januar. Konec decembra – konec sreče. Potrošniški praznik. Zame? Naenkrat se mi izložbe ne zdijo več tako mikavne in denarnica zopet pridobi svojo standardno obliko. Škornji so sicer lepi in tista obleka

tudi, vendar za praznike dajem sebe, ne pet in bleščic. Knjiga je sicer dobra, njena tematika pa me ne prepriča, da bi jo kupila, saj je take vrste, ki si jo raje sposodim v knjižnici. Darila? Rada jih dajem iz srca, ne zaradi datuma ali popusta. Rada obiščem tiste, ki jih imam rada, jim to povem, jih močno objamem in poljubim. Podarim svojo misel, drobnarijo, kaj, za kar čutim, da bi želela podariti. Najraje podarim svojo pozornost, saj jo vsak z veseljem sprejme. Ne potrebujem veletoka potrošništva, da me nosi s sabo. Raje padem, zajočem, se poberem in odidem tja, kjer bom najbolje ustregla svojim čutilom, želim in potrebam. Vstanem. Ozrem se v galaksijo nad menoj. Kako žari na temnem oblačnem nebu! A resnična ostaja za oblaki. Ozrem se k ponudbi daril. Kako polne so jih trgovine in stojnice, kako se bohotijo v svoji veličastnosti! A praznine, ki naj bi jo zapolnila, jim še vedno ni uspelo ...

Scena

Predstavitev Cidovih delavnic

Djembe

Sta že slišali za djembe? Tradicionalno afriško glasbilo, manjše bobne, na katere se igra z rokami. Je zelo lepo, preprosto je za prenašanje in da se začnete učiti igranja, ne potrebujete posebnega glasbenega predznaja, čeprav je seveda dobrodošlo. Gre predvsem za ritem, nanj se izvajajo toni, basi in slapi – udarci z dlanjo, ki v različnih kombinacijah ustvarjajo zanimive ritme. Z roko na pravem mestu, s čvrsto dlanjo ali s sproščenimi prsti lahko igramo glavne melodije ali vodimo ritem z več glasbili skupaj. Opna na bobnu je po navadi kozja koža, telo pa je iz trdega lesa. Ime mu je nadelo ljudstvo Malinke, izvira iz besed Anke dje, anke be, kar pomeni Vsi zbrani skupaj. Kot tradicionalno afriško glasbilo imajo djembe tudi spiritualni pomen, saj bi naj združevale tri duhove – duh drevesa in živali, iz katere je boben narejen, in duh človeka, ki iz njih izvablja zvok.

Piše: K. J.

Vsi zbrani skupaj pa se igranja na djembe učijo tudi člani delavnice vsak torek, ob 19. uri v prostorih CID. Posedejo se v krog, energijo usmerijo v roke in igranje se začne. Čeprav morda kot začetniki še ne izvajajo zahtevnejših fraz, se skupni udarci harmonično zlijejo v ritme, ki jih je prijetno poslušati, pa čeprav niste poznavalec afriške glasbe ali bobnov. Mlade bobnarje in bobnarke usmerja Boris Magdalenc, ki djembe aktivno igra že približno šest let, vse odkar se je tudi sam učil pri izkušenih bobnarjih, med katerimi velja omeniti Tadeja Furlana, Alexa Wielemansa in Seydoua Dao. Kot je dejal Boris, starostne omejitve ni, tako delavnico obiskuje tudi sedemletna Liza, ki se je za prostočasno dejavnost izbrala djembe, zdaj zna že kaj zaigrati in se pri tem tudi zabava.

»Všeč mi je voditi delavnico, ker rad delam z ljudmi. Še posebno uživam, če jih zanima to, kar se učimo, in je odziv pravi!« je o učenju mladih bobnarjev povedal Boris, ki je svoje znanje nabiral na različnih delavnicah, se izobraževal prek interneta, letos pa je začel svoje znanje deliti tudi z mlajšimi bodočimi bobnarji. Za tiste, ki imajo že nekaj izkušenj, pa vodi tudi nadaljevalno delavnico igranja na djembe, kjer igrajo že nekoliko zahtevnejše fraze, unise, breake.

Morda ste ga že videli in slišali igrati, saj je tudi član mlade zasedbe Musungu, bobnarskega tria, v katerem sta tudi Aleš Zorec in Doroteja Erhatic. O skupini je povedal: »Ime se je pojavilo kar samo po sebi, pač utrnilo se je, da bi lahko bili Musungu. Beseda izvira iz svahilija, pomeni pa belega človeka ali dobesedno, bela miš, ki leti ne vedoče kam, kar pove kar dosti o belem človeku. In ker se mi nimamo za wannabe black bobnarje, se nama je z Alešem zdelo kar pošteno, da si nadenemo to ime.« Če iščete inspiracijo ali se preprosto želite pre-

Foto: K.J.

izkusiti v igranju pod Borisovim mentorstvom, lahko na spremljate program CID, obiščete kakšen performance skupine Musungu ali pa mlade bobnarje obiščete na vajah ter se sami prepričate, da jim volje in vneme ne manjka. Videti je, da lahko z djembo in preprosto samo z rokami nastanejo ritmi in zvoki, ki nas popeljejo tja v daljne dežele črne celine ali še kam, predstavljamo si lahko taborni ogenj in ples ob sončnem zahodu ... Ko igra skupina, je v zraku še posebno veliko energije, ki prehaja z bobnarja na djembo in nato nazaj v prostor kot zvok.

Ptujski veseli december

Piše: K. J.

Piše se leto 2008 in dočakali smo veseli december. Mogoče res najbolj vesel, najbolj sladek in najbolj mrzel mesec, zagotovo pa najbolj prazničen. Lučke so osvetlile Ptuj, obdajajo nas zvoki božičnih napevov in v trgovinah je gneča. Poleg nakupovalne mrzlice, vročega čaja in debelih puloverjev smo tukaj otroci tisti, ki lahko najbolj praznujemo, to je naš mesec! Tudi če je že nekaj let od tega, ko smo s piškoti in mlekom čakali Božička ob kamenu, bo rdeči mož vedno del nas. Da ne pozabimo omeniti Svetega Miklavža in dedka Mraza, ki nista nič manj pomembna. Zato vam, ne glede na to, kako pridni ste bili čez leto, sporočamo, da: Lahko dedka Mraza s spremstvom pričakujete v

soboto, 13. decembra, ob 17. uri na Mestnem trgu, v torek, 23. decembra, pa se lahko v Mestnem trgu ob Dravi prav tako ob 17. uri udeležite poslovnega rajanja z dedkom Mrazom. Vas v Mestnem gledališču Ptuj pričakujejo na predstavah Kroki praznuje (19. decembra ob 16.30 in 18.00), Mišje zgodbe (21. decembra ob 16.30 in 18.00) in Tobija (21. decembra ob 16.30 in 18.00). Vstopnice lahko dobite v MG Ptuj od 8. decembra dalje (vstopnina za odrasle je 3 €).

P. S.: Vsako predstavo obišče tudi dedek Mraz, pričakujete pa lahko še darilce njegovega spremstva!

Prihaja novo leto in z njim novi ptujski Mladi forum

Obetase nam povsem nova ekipa nekoč na Ptuj že precej aktivnega Mladega foruma. Nove ideje, nove aktivnosti, nova prizadevanja ... povsem v skladu s prihajajočim novim letom. In kaj pravzaprav je Mladi forum, za tiste, ki zanj po kakšnem naključju še niste slišali? To je mladinska organizacija, društvo, ki si prizadeva za boljše pogoje za mlade, ki živijo na Ptuj, da bi se njihov življenjski stil še izboljšal, popestril, da bi koristno preživljali prosti čas, da bi postali kritični, se imeli kje zabavati itd.

Piše: K. J.

To se bodo trudili doseči s sodelavci iz Mladih forumov iz vse Slovenije. Zaznamovati želijo najrazličnejše dneve, od dneva boja proti aidsu, božiča do dneva žena, dneva Zemlje itd., sodelujejo z Unicefom, skratka, z veliko ustvarjalne energije gredo novim izzivom naproti. Seveda so več kot dobrodošli kakršni koli predlogi, kaj bi še lahko naredili, kaj vas na Ptuj moti, kaj mladi s skupnimi močmi še lahko popravimo.

In ker vsako društvo potrebuje vodstvo, so tudi tega na konferenci 29. novembra izvolili. Predsednica je postala Anamarija Meznarič, dijakinja 3. letnika Gimnazije Ptuj, ki se navdušuje nad vsemi novimi projekti in je z veseljem sprejela ta izziv. Podpredsednica je postala Eva

Žunkovič, študentka 2. letnika prava, stike z javnostjo pa je prevzel Martin Kelenc, dijak 4. letnika Ekonomske gimnazije Ptuj. Hkrati s konferenco so pod pokroviteljstvom Dejana Levaniča, nekdanjega predsednika foruma, Mirana Meška, ptujskega predsednika Socialnih demokratov, in s številnimi nekdanjimi forumovci odprli tudi nove prostore na Prešernovi 16 in kasneje proslavljali uspešno izvolitev vodstva v eni izmed ptujskih gostiln.

Leto 2008, dokler še traja, je tudi desetletnica prvega Mladega foruma na Ptuj, ki sega v leto 1998, na vrhu svoje moči pa je štel tudi okoli 200 mladih članov. Ker je, po besedah nove predsednice, poglobitni namen predvsem druženje, naj sklenem z nekakšnim motom: Najlepsi spomini trajajo večno ali Best memories last forever.

Center interesnih dejavnosti Ptuj
Osojnikova 9, SI – 2250 Ptuj
tel. 780 55 40 in 041 604 778
www.cid.si cid@cid.si

Program v januarju 2009

Klubski program

petek, 9. januarja 2009, ob 20. uri

KONCERT: NOSTALGY.COM

Aleksandra Bajde (vokal)
Matjaž Dajčar (kitara)
Matej Hotko (bas)
Bruno Domiter (bobni)
Marko Črnčec (klaviature)

Zvočna podoba zasedbe se je rodila iz potrebe po inovativnem izvajanju lastnih, avtorskih skladb pa tudi jazzovskih standardov. Tako boste v njihovi glasbi zaznali zlitje pestrih zvočnih barv, izjemno lirčnost in melos počasne bosse nove in latina. Njihova interpretacijska moč poslušalca popelje v nostalgичno vzdušje in v njem vzbudi skrite strasti ter poetične občutke. Vstopnina: 5 EUR, dijaki in študentje 3 EUR

petek, 16. januarja 2009, ob 19. uri

POTOPIS: CIPER

Ciper je od leta 1974 razdeljen na severni (turški) in južni (grški) del. Na predavanju bomo z Damjanom Končnikom spoznali oba dela, se podali na najbolj pristen del otoka – Karpasijo in obiskali eno redkih naselij na severu, kjer Turki in Grki še živijo skupaj. V Kireniji bomo spoznali izjemno utrdbo, ki so jo zgradili Benečani, in drugo najstarejšo ladjo, ki so jo potegnili na kopno v Sredozemlju. Ustavili se bomo tudi tam, kjer je grška boginja ljubezni, Afrodita, prišla na kopno, in spoznali glavno mesto – Nikozijo, razdeljeno med dve državi. Naš gost ima tudi svojo spletno stran: www.damjankoncnik.com

petek, 23. januarja 2009, ob 20. uri

KONCERT: FEEDBACK

Skupino FEEDBACK iz Tolmina sestavljajo štirje vrhunski glasbeniki, ki s svojo glasbeno izvirnostjo očarajo še tako zahtevno publiko. Njihova želja po drugačnosti in prepoznavnosti jih vodi v ustvarjanju lastne instrumentalne glasbe, ta tu in tam spominja na bluzovsko otožnost, potem pa se kaj hitro spremeni v poskočen rock v slogu sedemdesetih, ki se obarva z jazzovskimi melodijami. Skratka, FEEDBACK je skupina, ki jo preprosto morate slišati! Pravkar je izšel njihov album z naslovom OD BLIZU.

Več na <http://www.feedback.si/novosti.html>

Vstopnine ni!

petek, 30. januarja 2009, ob 20. uri

V PETEK VAS RAZVAJAMO:

Stari BLUES novi ali Ko smo sanjali z odprtimi ušesi

Novost klubskih programov 2009 so večeri z glasbo, ki je zaznamovala 20. stoletje. Zgodili se bodo enkrat mesečno od januarja do aprila. Ob prigrizkih bomo poslušali tako izvajanje v živo kot izbrane posnetke posameznih žanrov s komentarjem. Program je oblikoval Janko Košan, poznavalec in zbiralec dobre glasbe tega časa.

Januarski večer je namenjen bluesu. Repertoar bo zajemal vse od korenin te zvrsti, od Afrike (Ali Farka Toure) prek akustičnega do modernega električnega bluesa s primeri vpliva na rock. V živo bo zaigral kitarist Jure Šprah z gostom.

V januarju bo na ogled razstava

UTRINKI 2008

Na ogled postavljamo izbor vsega, kar se je v letu 2008 dogajalo v CID Ptuj in naokrog, kjer smo izvajali svoje programe, pa tudi pomagali društvom in organizacijam pri izvedbi projektov za otroke in mlade. Razstavo je pripravila ekipa CID skupaj s prostovoljko iz Francije, Aurelie Aguetaz.

Mednarodno sodelovanje

Od 20. novembra 2008 do konca septembra 2009 gostimo v CID Ptuj prostovoljko iz Francije. Aurelie Aguetaz sodeluje v programu Evropske prostovoljne službe, ki ga izvaja Evropska komisija. Naslov našega skupnega programa je MLADINSKI CENTER KOT PROSTOR MEDKULTURNEGA UČENJA, partnerska organizacija iz Francije pa je Callioppe iz Grenobla.

Neformalno učenje

Januarja se začne TEČAJ ZNAKOVNEGA JEZIKA GLUHIH.

Tečaj vodi Marija Koser, izkušena predavateljica in tolmačka znakovnega jezika gluhih. Dogaja se ob četrtkih, obsega pa 40 ur srečanj in izpit.

Še vedno se je mogoče pridružiti:

- ELEKTRO DELAVNICI
- NOVINARSKI SKUPINI
- LITERARNI SKUPINI
- TEČAJU IGRANJA NA AFRIŠKE BOBNE – DJEM BE

Odpiralni čas

Od ponedeljka do petka od 9. do 18. ure, kavarna, ki jo vodi Klub ptujskih študentov, je odprta med klubskimi dogodki, ob petkih in sobotah od 18. ure naprej.

Tečaji, delavnice, seminarji in druge oblike dela se izvajajo tudi zunaj tega časa. Obdobje brez organiziranih dogodkov je namenjeno druženju, igranju namiznega tenisa, pikada, družabnih iger, poslušanju glasbe, zabavi ter pobudam mladinskih skupin in organizacij, ki lahko prostore in opremo uporabljajo brezplačno.

Mladi, ki imate idejo za dogodek, zabavo, projekt – oglasite se v CID Ptuj!

Praznični delovni čas

24. decembra bo CID odprt do 15. ure.

V prazničnih dneh bo CID Ptuj zaprt, odprt pa bo od 29. do 31. decembra od 9. do 13. ure. 26. in 27. decembra kavarna CID ne bo obratovala.

Kolofon

Številka 3

Letnik 2

Datum izida: december 2008

Kraj izida: Ptuj

Cidopis je glasilo Centra interesnih dejavnosti Ptuj.

Izdal: CID Ptuj

Zanj: Aleksander Kraner

Naklada: 400 izvodov

Foto na naslovnici: Andrej Lamut

Tiskarna: Grafis

Urednica Cidopisa in mentorica novinarske skupine v Centru interesnih dejavnosti: Polona Ambrožič

Oblikovalec in tehnični urednik: Andrej Lamut

Novinarji: Andrej Lamut, 17 let, gimnazijec; Barbara Ferčič, 23 let, absolventka; Eva Kračun, 16 let, gimnazijka; Jasmina Kokol, 16 let, gimnazijka; K.J., 17 let, gimnazijka; Luka Cvetko, 13 let, OŠ Velika Nedelja; Maja Kračun, 24 let, absolventka; Maruška Samobor Gerl, 22 let, študentka; Uroš Sitar, 21 let, študent; Živa Rokavec, 21 let, študentka.

Lektorici: Barbara Ferčič in Maja Kračun